



ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΔΕΥΚΑΔΙΟΥ ΧΕΡΝ

## ΓΙΑ ΕΝΑ ΝΑΠΟΛΕΟΝΙ...

Αυτό που θα σας διηγηθώ, είναι μία αληθινή ιστορία—μιά λυπητερή ιστορία που έγινε στον Άγιο Πέτρο της Μαρτινίκας και που την έμαθα την εποχή που ταξίδευα σ' αυτά τα μέρη.

...Όταν φθάσει ένα βαπόρι στον Άγιο Πέτρο, όλος ο κόμος εκεί έχει γιορτή...

Γιορτή για τους εμπόρους, που θα δεχτούνεπραματίειες από την Εϊρώπη κι' από την Αμερική. Γιορτή για τους υπαλλήλους, που θα εισπράξουν ποσοστά από τα τελωνεία, γιορτή για τους βαρκάσδες, για τους χαμάληδες της παραλίας, που κάθε έρχομός πλοίου τους βοηθάει να βγάλουν το ψωμί τους...

Μά μεγαλειότερη γιορτή είναι για τους μικρούς βουτηχτάδες—τά δόλγυμνα άραπάκια 9—11 χρόνων—που μόλις ρίξει άγκυρα το καράβι, το ζώνουν άπ' όλες τις μεριές και περιμένουν να πετάξουν νομίσματα όσ' επιβάτες για να βουτήξουν στον πάτο της θάλασσας να τά πιάνουν...

Πλησιάζουν το καράβι με κάτι μικροσκοπικά μονόξυλα, που τά φτιάχνουν μονάχοι τους, γιατί ή κατασκευή τους είναι πολύ άπλη: Ένα κοσόνι, λίγα ξύλα, ένα άλειμμα με κατράμι, δυό λεπτές σανίδες για κοτυλά και να το μονόξυλο έτοιμο...

Κείνο το άπόγευμα ή «Γκούάιρας» ήταν έτοιμη να σηκώσει άγκυρα...

Ήταν ένα μεγάλο Ίσπανόλικο έπιβατικό, που είχε μείνει μία όλόκληρη μέρα στο λιμάνι του Άγιου Πέτρου και τ' άραπάκια είχαν κάνει χρυσές δουλειές.

Οι έπιβάτες είχαν βρή μεγάλη διασκέδαση με το να τους ρίχνουν νομίσματα και να βλέπουν τά δόλγυμνα σωματάκια τους να βουτάνε στο νερό για να τά πιάνουν. Κι' όλο έρριχναν...

Κόντευε να βασιλέψη ό ήλιος, όταν το βαπόρι σφύριζε τρεις φορές και έξαφνικά άρχισε να χτυπά τη θάλασσα με τόν ήλικα του. Τά μονόξυλα, που ήσαν τριγύρω του, έχασαν την ίσορροπία τους κι' άρχισαν να χορεύουν.

...Η «Γκούάιρας» έξικινούσε. Στην άρχή άργά με χίλιους διαταγμούς και τσακίματα, κάνοντας πότε μπρός, πότε πίσω, μά σιγά-σιγά, λές κι' είχε πάρει τη μεγάλη άπόφαση. Ριχτηκε στην άνοιχτή θάλασσα άπλά και μεγαλόπρεπα, αφήνοντας στο διάβα της ένα βαθύ αλάκι από άφρούς.

Για πρώτη φορά τά μονόξυλα παρασύρθηκαν κι' άκολούθησαν ένα πλοίο στο άνοιχτό πέλαγο. Κι' αυτό, γιατί ένας έπιβάτης με μεγάλο παναμά και όαχτυλα φορτωμένα όαχτυλιόδια, δέν έπαυε να πετάει νομίσματα στη θάλασσα, διασκεδάζοντας με τ' άραπάκια.

Τό πλοίο προγαράσθε άργά κι' άδως με δυσκολία τ' άκολούθησαν τά μονόξυλα. Γι' αυτό, κατά τελευταία, δέν έμεινε, παρά ένα μονάχο, με δυό από τους καλύτερους βουτηχτάδες: Τόν Μαξιμιλιανό, ένα άραπάκι ένδεκα χρόνων, και τόν Στέ-

φανο, πουταν λευκός κι' είχε μαλλιάξανθά.

Έχαν άπομακρυνθή άρκετά από την άκτή, στο άνοιχτό πέλαγο, όταν ό έπιβάτης με τόν παναμά έκαμε την τελευταία του γενναιοδωρία.

...Πέταξε ένα τελευταίο νόμισμα, που έπεσε λίγο μακρότερα από τά δυό παιδιά. Πρόφθασαν όμως να δούν στον άέρα πριν το νόμισμα βυθιστή, μία χρυσοκίτρινη λάμψη.

Ήταν χρυσάφι! Χρυσό νόμισμα!

Σ' ένα λεπτό, το μονόξυλο βρέθηκε πάνω από το μέρος, που χάθηκε το νόμισμα...

Ό Στέφανος πήδησε στη θάλασσα γιατί ήτανε καλύτερος από τόν άλλο στις βουτιές...

Έμεινε περισσότερο από τις άλλες φορές μέσα στο νερό και έξαναφάνηκε λίγο πιο πέρα, φυσώντας και έξφυσώντας, μά χωρίς το νόμισμα.

Τό νερό ήταν πολύ βαθύ σ' εκείνο το μέρος.

—Θά έξαναβουτήξω. Πού θα πώ! Ήλεγε.

Κι' ό άλλος άνησυχούσε...

—Άστο, Στέφανε! τού φώναζε. Ήθελε να μάς πνίξη ό άφέντης...

Μά ό Στέφανος δέν άκουγε. Τόν είχε θαμπώσει το χρυσάφι...

—Ήταν χρυσό! Δέν τδδες;

Και έξαναβούτηξε.

Άργησε πού πολύ από την άλλη σορά, μά σαν βγήκε κράταγε στη χούφτα του το χρυσό νόμισμα. Άλλα έτρεχε από τή μύτη του και το νερό που έφτυνε, ήτανε κι' αυτό κοκκινισμένο από αίμα.

—Θά πνιγούμε, φώναζε ό Μαξιμιλιανός. Δές πού είναι οι άλλοι...

Τά μονόξυλα με τ' άλλα παιδιά είχανε μείνει μακριά, μόλις φαινόταν κάτι μαύρα στο πλάκι και ή «Γκούάιρας» φαινόταν κι' αυτή μικρή, σαν το βαποράκι πουκάνε τη συγκοινωνία Άγιου Πέτρου και Πόρτιντε-Θράς.

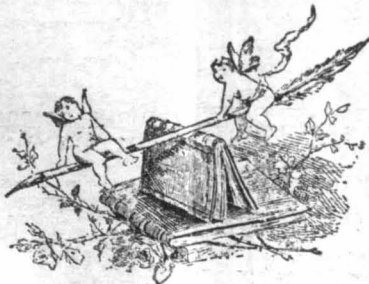
Μά ό Στέφανος κράταγε πειά στα χέρια του το νόμισμα κι' όλο μουρμούριζε: —Ένε χρυσάφι! Χρυσάφι! Πόσο θά χαρή ό πατερούλης!...

Κι' άλήθεια, πόσες οικογένειες φταγόν ζούσαν από αυτά, που κέρδιζαν τά παιδιά βουτώντας...

Ό Μαξιμιλιανός ώστόσο δέν φαινόταν διόλου έχαραστημένος. Ποτέ δέν είχαν πάει τόσο μακριά με τά μονόξυλα τους...

Ό φάρος του Άγιου Πέτρου μόλις φαινόταν, και πάνω όπ' πορτοκαλλι δίσκο του ήλιου, που βασιλευε μία γραμίτσα με σινικό μελάνη—ή «Γκούάιρας».

Κανένας θόρυβος δέν τούς έφθανε. Τούς έζωνε μία άπέραντη σιωπή. Ή σι-



ωπή της θάλασσας, πονάει μιά άπειλή.

Τότε τους έπιασε πανικός κι' άρχισαν νά τραβούνε κουπί μ' όλη τους τή δύναμη...

Μά αντί νά πλησιάζουν τήν άκτή, όλο και φεύγαν πió μακριά. "Έξαφνα ό Μαξιμιλιανός έβγαλε μιά φωνή και τά μάτια του μεγάλωσαν από τρόμο.

—Στέφανε, δέν πάμε καλά! Μάς πήρε τó ρεύμα.

—"Ο Στέφανος κύτταξε τριγύρω κι' άπάντησε με φωνή πινημένη:

—"Έχεις δίκιο. Πάμε στόν όρίζοντα...

Στή γραφική τους γλώσσα οί κρεολοί λέγοντας «πάμε στόν όρίζοντα», σημαίνει: Πάμε στήν άνοιχτή θάλασσα, δηλαδή έμιαστε χαμένοι...

—Και τώρα, τί θά κάνουμε;

—Θά τραβάμε με τó ρεύμα, ώσπου νά δούμε πού θά μάς βγάλη...

Μιά μαύρη φτερούγα κύτησε τά νερά κοντά τους.

—Καρχαρίας! Μή βάζης τó χέρι σου στό νερό, Στέφανε! Πέρασε. Χάθηκε!

—Λές νά περάση κανένα βαπόρι;

Κι' άν περάση, πώς θά μάς δή με τέτοιο σκοτόδι; Νόχε τουλάχιστο φεγγάρι...

—"Αν φωνάζουμε;...

—"Η φωνή μας θά χαθή.

Τό δυνατό ρεύμα τους παρέσυρε μακριά—όλο και πió μακριά...

"Η θάλασσα έμοιαζε σάν μαύρο μελάνι. "Ήταν χωρίς βυθό σ' έκείνο τó μέρος... Κι' όλο πήγαιναν... "Όλο πήγαιναν, παρασυρμένοι από τó ρεύμα στή θάλασσα, πού ήταν χωρίς βυθό.

—"Ο ήλιος χάθηκε. "Ήλεθε ή νύχτα... "Η τρομαχτική νύχτα, πούδαι ακόμη πió τρομαχτική στή θάλασσα... "Η νύχτα με τίς κρυφές άπειλές της... με τó όλάντα κρυμμένο μέσα στά κύματα...

—Κάνε τήν προσευχή σου στό Θεό, Μαξιμιλιανέ.

—Γιατί; Μήπως μάς βλέπει;

—"Ο Θεός τά βλέπει και τ' άκούει όλα... άπάντησε ό Στέφανος, με τó πείσμα πούχει κάθε νεύροτος κι' επαναλαμβάνει όσα άκούσε νά του λένε οί ιεραπόστολοι της Μαρτινίκας.

—Δέν έχει μάτια, ούτε μορφή, ούτε χρώμα... Είναι σάν τόν άνεμο... "Ο άνεμος είναι παντού, μά δέν τόν βλέπουμε... Μάς έγυγίζει... φυσάει τριγύρω μας... ταραξίει τά κύματα... Είναι παντού...

—"Αφού ό Θεός είναι ό άνεμος, πές του νά πάψη νά φυσάει άπόψε.

Δέν έξέρα άν ό μικρός λευκός παρακάλεσε τó Θεό ή τόν άνεμο κείνο τó βράδυ... Μά ή νύχτα κράτησε θαορείς τήν άναπνοή της, για νά μη ταραξί τή θάλασσα...

Γιατί τó παραμικρό άεράκι άν φυσάγε, τά δυό παιδιά ήσαν χωμένα. Δέν άβόλευταν πια τόν ήλιο...

...Και τόν έσασείδαν νά βγαίνει μ' όλη του τή λάμψη, μ' όλη του τή μεγαλοπρέπεια. Τόν είδαν νά όιχνι πύρινες φλόγες πάνω στά κομμάτια τόν είδαν ν' αναγγέλλι τήν άρχή μιάς νέας ήμέρας πού άρχιζε.

—Πεινώ, μουρμούρισε ό Μαξιμιλιανός. Πεινώ πολύ...

—Κι' ενώ διψάω! Αναστράναε ό άλλος.

Τού πονούσε φρικτά τó κεφάλι, τó μέτωπό του έκαίγε. "Έβηχε και σέ κάθε βήξιμο, έια λεπτό ρυάκι αίματος εξέφυγε άπ' τά σφιγτοκλεισμένα yeίλια του.

Και ή κάψα μιάς μέρας όλόλαμπρης, πού τήν δεχόντουσαν στά γυμνά τους σωματάκια, άρχισε νά τους γίνεται μαρτυρική...

Βράζει τó κεφάλι και τó στήμα με νερό, μά δέν τολμούσαν νά βουτήσουν, γιατί τά νερά ήταν γεμάτα καρχαρίες...

Και περιμένοντε—τί περιμένοντε; Νά φωνή ένας κτηνός στή σκληρή, άπότομη γραμμή, πού είναι ό όρίζοντας τών τροπικών...

Νά φωνή ένα βουνό—σημείο πώς ή γή ήταν κοντά.

Μά τίποτε... Πάντα τίποτε...

Δέν τραβούσαν πια κουπί.

Τί υπορούσαν νά κάνουν δυό παιδιά ενάντια στήν παντοδυναμία τού ρεύματος;

"Ο Στέφανος παραπονιόταν μ' αδύνατη φωνή παιδιού, πού ύσπερεί, πώς του φανόταν ότι τó κεφάλι του θά έσπαζε: Τόσο πολύ πονούσε... "Ακόμα κι' ό ήχος της φωνής του τού έκανε κακό...

—Ξαπλώσου καλά μέσ' στό μονόξυλο... του είπε ό Μαξιμιλιανός, βοηθώντας τον...

Τό παιδί γλόστρησε στόν πάτο της βρικούλας, και δέν κινήθηκε άλλο.

—Σέ πονάει πολύ; ρώτησε σέ λίγο ό Μαξιμιλιανός.

—"Ο Στέφανος δέν φάνηκε νάκούσε... "Έρινε ξαπλωμένος κατάχαμα με τά μάτια κλεισμένα...

—Στέφανε! φώναξε ό άλλος φοβισμένος... Στέφανε! Μ' άκούς;

"Η φωνή πού βγήκε άπ' τó στόμα του παιδιού, ήταν βραχνή και κομμένη... Φωνή άρρώστη σέ παραλήρημα... Πληγωμένου, πού πεθαίνει άργά...

—Είνε χρυσό... ναπολεόν... Πατερούλη... Είδες ποτέ σου ώμορφότερο ναπολεόν;... "Όχι, πατερούλη... Δέν θά μ' δείρης... Χρυσό... Κατάλαβες; Χρυσό...

—Στέφανε! φώναξε ό Μαξιμιλιανός με τρόπο... Κοιμάσαι; "Όχι... "Ο Στέφανος δέν κοιμόταν...

—"Ανοιξε άργά τά μάτια του, κι' ό Μαξιμιλιανός τρώμασε πió πολύ...

Τό βλέμμα τους ήταν θαμπό, σάν νά τά σκέπαζε καταχνιά... Και κύτταζε σάν νά μην έβλεπε, σάν νά μην αναγνώριζε...

—Στέφανε! Τί έπαθες; Θεούλη μου!

—"Ο Θεός, ψιθύρισε ό Στέφανος, δέν έχει χρώμα... Είναι σάν τόν άνεμο...

"Ο Μαξιμιλιανός έσκυψε και σκούπισε με τó χέρι του τó αίμα, πού κύλαγε άπ' τó στόμα τού φίλου του σέ κάθε προσπάθειά του νά μιλήσει.

—"Ο Θεός γυρίζει μέσα στή νύχτα... έξακολούθησε νά μουρμούριζε. Δέν έχει μέλια... Ταραξίει τά πέλαγα... Δέν έχει πρόσωπο... Είναι σάν τόν άνεμο... "Ανασταίνει τά φύλλα και τούς πεθαμμένους...

—Στέφανε!... Μή μιλάς έτσι! Φοβάμαι...

"Ο Στέφανος δέν έαναμιλιόσε, μά ό Μαξιμιλιανός άρχισε νά φοβάται τó Στέφανο, τó άγγιγμα τού Στέφανου, τά λόγια του, τά μάτια του, όσο πού τά μάτια τού Στέφανου κλείσανε... Και δέν έαναμιλιόσε...

"Ένα ζεστό φύσημα χάιδεψε τή θάλασσα... "Απότομα τά χρώματα άλλαξαν...

Τά ματιά πήρανε τó χρώμα της πορφύρας, και τά πρόσωπα έγιναν σκούρα, ώσπου μαύρισαν έντελώς...

Γιά δεύτερη φορά, ό ήλιος έβυσε...

Γιά δεύτερη φορά, έαναμνήκαν στόν τρόπο της νύχτας...

Πού και πού ή αδύνατη, άπελπισμένη φωνή τού Μαξιμιλιανού έσχιζε τόν άέρα με τó κλάμα της ζητώντας βοήθεια...

Κάτι άπότομα τρακάρισε με τó μονόξυλό τους...

Κάτι πού βγήκε άπ' τά βάθεια της θάλασσας...

"Ο Στέφανος άπότομα κουνήθηκε... Μάζεψε τά πόδια του, κι' έκανε σάν νάθελε νά μιλήσει... "Όσο για τó Μαξιμιλιανό, έιχε πάψη νά φωνάξει, λές κι' άδύσφοροσε για όλα...

"Ακούγε τή θάλασσα... Γιατί, τώρα ή θάλασσα μιλούσε, κι' ήταν σάν νά επαναλάμβανε τó "διο πρώτα...—όλο και πió δυνατό, ίσως για τή νόμιμη πώς δέν άκούγε... τί τού έλεγαν...

Μά ό Μαξιμιλιανός τήν άκούγε πούδ καλά...

—"Ο Θεός είναι σάν τόν άνεμο... Είναι παντού...

Δέν έχει μάτια.

Μά καθώς σκεφτόταν αυτά τά πράματα, ένα παράδεινο λευκό πρόσωπο έσκυψε άπάντα τους... Σίγουρα ό Θεός... "Ο Θεός, πού έσκυβε και τού μιλούσε σέ μιά γλώσσα, πού δέν τήν καταλάβαινε...

Κι' αυτός ό Θεός, έιχε μάτια—μεγάλα γαλανά μάτια, πού τόν κύτταζαν με καλωσύνη...

Κάτι πήγε νά πη ό Μαξιμιλιανός, αλλά δυό χέρια σιβαρά τόν σήκασαν, και τόν ανέβασαν σ' άστέρια... Κάτω άπ' τ' άστέρια πού τόν ύψλωναν με τó άστραφτερό, υπερκόσμο φώς τους...

Κι' άλλοι μιλούσαν τή γλώσσα πού δέν καταλάβαινε, κι' έλεγαν μεταξύ τους:

—"Πούρα λήτλ ντέθιλε!... Κακόμοια μικρά!

Τότε μιά καμπάνα χτύπησε, κι' ό έσπιδος Θεός τούδωσε νά πη κάτι ζεστό κι' ευάριστο... Κι' έλα άπότομα σκοτεινιάσαν, και σήσανε τ' άστέρια...

"Ο Μαξιμιλιανός κοιμόταν κάτω από ένα ηλεκτρικό γλομπάκι στό μεγάλο βαπόρι «Ρίο "Ανέτρο», πού τούς βρήκε και τούς περιμάζεψε στό δρόμο του...

"Ο Στέφανος, ό μικρούλης ξανθούλης, πεθαμμένος, κοιόνταν δίπλα του... Στό γέρι κρατούσε σσιγάτá τó χρυσό ναπολεόν...

"Η ώρα ήταν τέσσαρες τó πρωί...

ΛΕΥΚΑΔΙΟΣ ΧΕΡΝ

## ΚΑΙ ΟΙΓΗ ΓΑΣΤΡΟΛΟΓΙΑ

### ΟΙ ΓΕΝΝΗΘΕΝΤΕΣ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

"Όσοι γεννήθηκαν τήν Πρωτοχρονία, έχουν σοβαρό κι' αστηρό χαρακτήρα και τίς πió πολλές φορές δέν άφέρουν και τόσο στούς άλλους. Δέν είναι βέβαια άντιπαθητικοί, ια ή σοβαρότης τους τους κάνει νά φαίνονται ψυχροί. Είναι επί πλέον έγωιστά και δέν προσορίζονται για νά σημειώνουν μεγάλες επιτυχίες στή ζωή, παρά μόνο όταν καταφέρουν νά γίνουν θερμοί κι' ένθουσιώδεις.

